

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/42/2017
Identifikačné číslo spisu: 1514221567
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1514221567.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: ČSOB Leasing, a. s., Bratislava, Panónska cesta 11, IČO: 35 704 713, zastúpeného: Malata, Pružinský, Hegedúš & Partners, s. r. o., Bratislava, Prievozská 4/B, proti žalovaným: 1/ Bau Konzorcium, spol. s r. o., Bratislava, Šamorínska 10, IČO: 44 683 405 a 2/ H. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. I. XX, o zaplatenie 15.642,59 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm 794/2015, na dovolania žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. novembra 2016, č. k. 1CoZm 36/2016-139, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. novembra 2016, č. k. 1CoZm37/2016-146 a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2016, č. k. 1CoZm 38/2016-148, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. novembra 2016, č. k. 1CoZm 36/2016-139 o d m i e t a .

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. novembra 2016, č. k. 1CoZm 36/2016-146 o d m i e t a .

III. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2016, č. k. 1CoZm 36/2016-148 o d m i e t a .

IV. Žalobca n e m á nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 29. februára 2016, č.k. 1CbZm794/2015-97 zmenkový platobný rozkaz v zmenkovej sume 500 eur zrušil a vo zvyšku ho ponechal v platnosti. Trovy konania po vydaní zmenkového platobného rozkazu žalobcovi nepriznal.

2. Rozhodol tak s odôvodnením, že vydaným zmenkovým platobným rozkazom boli žalovaní 1/ a 2/ zaviazaní žalobcovi zaplatiť zmenkovú sumu 15.642,59 eur so 6% úrokom od 13. 05. 2014 až do zaplatenia, zmenkovú odmenu 52,14 eur a náhradu trov konania 1.729,62 eur. Proti zmenkovému

platobnému rozkazu podali žalovaní námietky, na prejednanie ktorých nariadil súd prvej inštancie v zmysle ust. § 175 ods. 4 O.s.p. pojednávanie. Z predloženého prvopisu zmenky zistil, že žalobca ako vystaviteľ dal žalovanému 1/ ako zmenečníkovi bezpodmienečný príkaz zaplatiť 12. 05. 2014 v Bratislave, bez protestu zmenkovú sumu 15.642,59 eur. Žalovaný 1/ zmenku prijal a žalovaný 2/ sa na líčnej strane zmenky podpísal ako ručiteľ za príjemcu. Zmenka obsahuje všetky náležitosti predpísané ust. čl. I. §1 v spojení s § 3 ods. 2 zmenkového a šekového zákona č. 191/1950 Zb. /ďalej len zmenkový a šekový zákon/. Predložením prvopisu zmenky žalobca preukázal, že je riadny majiteľ zmenky a má podľa čl. I. § 48 ods.1 zmenkového a šekového zákona právo postihom žiadať zmenkovú sumu vrátane 6% úroku odo dňa splatnosti a zmenkovú odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy.

3. Námietku žalovaných, že záväzky z leasingovej zmluvy zabezpečené bianko zmenkou zanikli dohodou o započítaní pohľadávok a na jej základe vznikol nový záväzok žalovaného 1/, na ktorý sa už zabezpečenie nevzťahuje, vyhodnotil súd prvej inštancie ako irelevantnú. Ďalej uviedol, že dohodu o započítaní pohľadávok uzavreli 02. 04. 2014 žalobca, žalovaný 1/ a BAU - RENT, spol. s r. o., ktorej konateľom je tiež žalovaný 2/. Predmetom započítania boli tri pohľadávky, ktoré mala voči žalobcovi spoločnosť BAU - RENT, spol. s r. o. v sume 27.600 eur, druhou boli pohľadávky žalobcu, ktoré mal voči žalovanému 1/ jednak v sume 19.438,61 eur, vyčíslenej vo finančnom vyúčtovaní predčasne ukončenej leasingovej zmluvy č. D. a jednak v sume 2.247,77 eur zodpovedajúcej úhrade DPH za prevod vlastníckeho práva predmetu leasingu, treťou bola pohľadávka žalobcu, ktorú mal voči žalovanému 1/ vo výške nedoplatku 21.556,21 eur, vyčísleného vo finančnom vyúčtovaní predčasne ukončenej leasingovej zmluvy č. D. a pohľadávka 2.336,80 eur zodpovedajúca úhrade DPH za prevod vlastníckeho práva predmetu leasingovej zmluvy. Započítaním pohľadávky BAU - RENT spol. s r. o. vo výške 27.600 eur proti pohľadávkam žalobcu, zanikla pohľadávka zo zmluvy č. D. v plnej výške a pomerná časť pohľadávky zo zmluvy č. D.. Jej zostávajúca časť, spolu vo výške 17.979,39 eur započítaním nezanikla. Podpisom dohody sa žalovaný 1/ zaviazal zaplatiť žalobcovi zostatok pohľadávky z predčasného ukončenia leasingovej zmluvy vo dvoch splátkach po 8.989,70 eur, prvú do 30 a druhú do 60 dní od podpísania dohody. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že časť nedoplatku v zmysle uvedenej dohody zanikla započítaním, zvyšok žalobcovej pohľadávky však nie je možné považovať za nový záväzok len preto, že namiesto povinnosti uhradiť nedoplatok jednorázovo do 10. 03. 2014, získal žalovaný 1/ výhodu zaplatiť dlh v dvoch splátkach zročných 02. 05. 2014 a 01. 06. 2014. Na základe dohody o započítaní pohľadávok nevznikli žalovanému 1/ žiadne nové záväzky a okrem čiastočného zániku pohľadávok započítaním vo výške, ktorej sa kryjú, z dohody nevyplýva, žeby pohľadávka žalobcu na zaplatenie zvyšnej časti nedoplatku zanikla.

4. Ako nedôvodnú vyhodnotil súd prvej inštancie aj námietku neplatnosti zmenkového vyplňovacieho oprávnenia pre neurčitosť dojednania o spôsobe určenia zmenkovej sumy a jej maximálnej výšky, keď náležitosti, aké má dohoda o vyplňovacom práve k bianko zmenke obsahovať, zákon nepredpisuje. Súčasná rozhodovacia prax súdov vychádza zo skutočnosti, že absolútna určitosť spôsobu stanovenia výšky zmenkovej sumy v dohode, oprávňujúcej majiteľa na vyplnenie bianko zmenky, v podstate neprichádza do úvahy. Pri vystavení bianko zmenky nie je ešte isté, či vôbec a kedy budú splnené podmienky na vyplnenie, t.j. nedá sa predvídať, aká bude výška zabezpečenej pohľadávky, ani určiť spôsob jej výpočtu. Za určitú preto treba považovať aj takú dohodu, v ktorej je horná hranica zmenkovej sumy limitovaná absolútnou výškou zabezpečovanej pohľadávky, keďže spôsob jej výpočtu je riešený v zmluve, z ktorej pohľadávky sú bianko zmenkou zabezpečené. Dohodu o vyplňovacom práve k bianko zmenke, ktorú vo forme vyplňovacieho zmenkového prehlásenia k zmluve č. LZM/09/60668 účastníci uzavreli 18. 11. 2009, vyhodnotil súd prvej inštancie za dostatočne určitú.

5. Rovnako súd prvej inštancie vyhodnotil ako irelevantnú námietku žalovaných, že vyplňovacie zmenkové prehlásenie odporuje bodu 2. 4. 1. VZP, ktoré vylučuje úhradu splátok formou použitia zmenky. Zmenka, z ktorej si žalobca uplatňuje práva, nie je platobná, žalovaný 1/ zmenkou nemá platiť leasingové splátky, vystavená bola ako zabezpečenie pre prípad, ak by dlžník svoje zmluvné záväzky nesplnil. Zákaz zabezpečiť záväzky z leasingovej zmluvy zmenkou, zo všeobecných zmluvných podmienok nevyplýva.

6. Žalovaní ďalej namietali, že suma doplnená do bianko zmenky žalobcom, nezodpovedá žiadnemu záväzku žalovaného 1/ z leasingovej zmluvy. Tvrdili, že ku dňu uzavretia dohody o započítaní bol kauzálny záväzok žalovaného 1/ len vo výške 8 mesačných splátok po 1.396,18 eur, ktorému zmenková suma 15.642,59 eur nezodpovedá. Z finančného vyúčtovania predčasne ukončenej leasingovej zmluvy a aj z dohody o započítaní pohľadávok je zrejmé, že kauzálny záväzok žalovaného 1/ nebol vo výške 8 leasingových splátok, ale vo výške 21.556,21 eur. V dohode o započítaní bola z leasingovej zmluvy č. D. zahrnutá ako pohľadávka aj suma 2.336,80 eur zodpovedajúca úhrade DPH za prevod vlastníctva predmetu leasingu. Po započítaní zostala neuhradená pohľadávka v celkovej výške 17.979,39 eur, ale keďže k prevodu vlastníckeho práva k predmetu leasingu pre nedodržanie dohodnutých podmienok nedošlo, po odpočítaní sumy 2.336,80 eur za DPH ostala ku dňu splatnosti zmenky pohľadávka vo výške 15.642,59 eur.

7. Tvrdenie, že žalobca pravdepodobne prostredníctvom zmenky uplatnil nárok na zaplatenie zmluvných pokút za predčasné ukončenie leasingových zmlúv, žalovaní nekonkretizovali, neuviedli výšku zmluvných pokút ani dôvody, pre ktoré by mali byť zmluvné pokuty neprimerané, vzhľadom na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, nešpecifikovali ani sumu, ktorú považujú za primeranú s prihliadnutím na výšku škody, ktorá žalobcovi porušením zmluvnej povinnosti vznikla.

8. Žalovaní ďalej namietali, že ich žalobca o vyplnení bianko zmenky neinformoval, zmenku im na platenie nepredložil a o splatnosti zmenky sa nezodpovedali. Súd prvej inštancie poukazom na čl. I § 38 zmenkového a šekového zákona uviedol, že žalobca mal predložiť zmenku na platenie v deň splatnosti alebo v jeden z dvoch nasledujúcich pracovných dní. Tejto povinnosti ho nezbavila ani doložka bez protestu, ale podľa čl. I. § 46 ods.2 zmenkového a šekového zákona pre túto doložku majú povinnosť preukázať, že lehoty neboli dodržané, žalovaní. Ani v prípade, ak by dôkazné bremeno neunesli, nestradil by žalobca postihové práva, keďže ich proti žalovanému 1/ ako príjemcovi zmenky, majiteľ pre zmeškanie lehôt nestráca a žalovaný 2/ je zaviazaný rovnako ako avalát. Tiež uviedol, že zo zákona nevyplýva majiteľovi povinnosť, aby zmenku predložil na platenie ručiteľovi, zmenku predkladá len akceptovateľovi.

9. Ako dôvodnú vyhodnotil súd prvej inštancie čiastočné zaplatenie zmenky. Na zníženie pohľadávky z leasingovej zmluvy zaplatili žalovaní žalobcovi dve splátky po 500 eur v dňoch 12. 06. 2015 a 01. 07. 2015. Pre konanie o námietkach je rozhodujúci stav veci ku dňu vydania zmenkového platobného rozkazu. Pre čiastočný zánik pohľadávky v sume 500 eur, ktorá bola zaplatená 12. 06. 2015, t.j. do vydania zmenkového platobného rozkazu, súd prvej inštancie v tejto časti zmenkový platobný rozkaz zrušil, vo zvyšku ho ponechal v platnosti.

10. Na odvolanie žalovaného 1/ a 2/ vec prejednal Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací. Po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti rozhodol rozsudkom z 24. novembra 2016, č. k. 1CoZm 36/2016-139 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou súd prvej inštancie ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti, potvrdil a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

11. Rozhodol tak s odôvodnením, že viazaný odvolacími dôvodmi, ako prvou sa zaoberal otázkou, či odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je dostatočné a presvedčivé. K tejto námietke uviedol, že odvolatelia síce namietajú nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, avšak neuviedli, v čom nedostatočnosť odôvodnenia má spočívať, ktorými námietkami sa súd nezaoberal. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaní túto námietku podali všeobecnú a nekonkrétnu, preto sa ňou ďalej nezaoberal.

12. Ďalšou námietkou je absencia kauzy a kauzálneho vzťahu v súčasnosti, resp. zmenka bola vystavená v rozpore so zmluvnými dojednaniami, keď podľa názoru odvolateľov, dohodou o započítaní pohľadávok následne pôvodné leasingové zmluvy, vrátane leasingovej zmluvy, na ktorej zabezpečenie bola zmenka vydaná, zanikli. Tvrdia, že pôvodný záväzok týmto zanikol a bol nahradený novým záväzkom žalovaného 1/, a to zaplatiť sumu 17.979,39 eur a dohoda o započítaní je súčasne aj dohodou o

usporiadaní vzájomných práv, t. j. ide o nováciu a usporiadanie práv nielen účastníkov leasingovej zmluvy, ale aj tretej osoby. S týmto právnym názorom odvolateľov sa odvolací súd nestotožnil, pretože nevyplýva z uzavretej dohody o započítaní pohľadávok, ako formy zániku navzájom sa kryjúcich pohľadávok veriteľa a dlžníka. Poukázal na ustanovenie § 580 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že započítanie je spôsob zániku pohľadávky a to buď v celom rozsahu alebo čiastočne. V prejednávanej veci dohodou účastníkov došlo k čiastočnému zániku pohľadávky, pričom ako vyplýva z čl. II dohody, zostávajúca časť pohľadávky spoločnosti ČSOB Leasing, a. s., vo výške 17.979,39 eur, ktorá preyšuje započítania spôsobilé pohľadávky DAV - RENT, nie je predmetom započítania na základe tejto dohody. Z uvedeného znenia vyplýva súhlas konateľa spoločnosti BAU - Konzorcium, spol. s r. o. H. H., ktorý to potvrdil podpisom na dohode. Za nesprávne považoval odvolací súd tvrdenie odvolateľov, že zmenka nekryje žiadny kauzálny vzťah, pretože z vyplňovacieho zmenkového prehlásenia k zmluve č. D. jednoznačne vyplýva, že bianko zmenka po dobu účinnosti vyššie uvedenej leasingovej zmluvy a doby trvania záväzku leasingového nájomcu voči ČSOB Leasing, a. s., bude uložená v sídle spoločnosti ČSOB Leasing, a. s. a zlikvidovaná bude až po úplnom vyrovnaní všetkých záväzkov voči spoločnosti ČSOB Leasing, a. s. Pokiaľ by časť záväzku zanikla započítaním, zostávajúca časť záväzku je krytá zmenkou, tak ako to ustálil súd prvej inštancie.

13. S námietkou odvolateľov, že dohoda o započítaní pohľadávok obsahuje nevyvážené zmluvné podmienky, ktoré sú navzájom v hrubom nepomere, čo je v konečnom dôsledku nielen v rozpore s dobrými mravmi, ale predovšetkým v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, sa odvolací súd taktiež nestotožnil. Odvolatelia uviedli, že na žalovaného 1/ bol zo strany žalobcu vyvinutý neprímeraný nátlak pri uzatváraní dohody o započítaní pohľadávok, spočívajúci v možnosti odmietnutia prefinancovania predmetu kúpy motorových vozidiel jeho dcérskej spoločnosti zo strany žalobcu, ako kupujúcim, v dôsledku čoho žalovaný 1/ ako materská spoločnosť spoločnosti BAU - RENT, spol. s r. o., v záujme zachovania dobrého mena a obchodných vzťahov so spoločnosťou SANDROCK Sped, s. r. o., bol nútený pristúpiť k uzavretiu dohody o započítaní pohľadávok, ktorá mala byť jednostranne v prospech len jednej zmluvnej strany. Odvolatelia však bližšie neuviedli, v čom spočíval nátlak. Žalobca finančne vyúčtoval leasingový vzťah na základe predčasného ukončenia leasingovej zmluvy v zmysle všeobecných zmluvných podmienok ČSOB Leasing, a. s., ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou leasingovej zmluvy č. D., kedy na zabezpečenie záväzku zo zmluvy si účastníci dohodli použitie bianko zmenky. K ukončeniu leasingovej zmluvy a k finančnému vyúčtovaniu pre predčasné ukončenie leasingovej zmluvy došlo z dôvodu neplatenia splátok zo strany leasingového dlžníka pre jeho insolventnosť. Ak leasingový veriteľ z dôvodu nezaplatenia splátky pristúpil k uplatneniu práv, vyplývajúcich z leasingovej zmluvy, takýto výkon práv nie je v rozpore s dobrými mravmi tak, ako uviedli odvolatelia. Pokiaľ odvolatelia namietali, že prehlásenie je v priamom rozpore so všeobecnými zmluvnými podmienkami žalobcu, na ktoré v čl. II. ods. 2,4 bod 2.4.1. predposledná veta všeobecných zmluvných podmienok finančného leasingu ČSOB Leasing, a. s. pre stroje a zariadenia 03/09, keď citovali „LN potvrdzuje, že súhlasí s viacerými spôsobmi úhrady splátok s výnimkou použitia zmenky a šeku“, keď z uvedeného podľa ich názoru vyplýva, že zmenka bola vydaná na zabezpečenie záväzkov z leasingovej zmluvy, nebol žalobca oprávnený požadovať úhradu záväzkov z nej vyplývajúcich formou zmenky, odvolací súd uzavrel, že z uvedeného článku vyplýva, že takéto prehlásenie obsahuje uvedené všeobecné zmluvné podmienky výlučne v súvislosti s určením spôsobu úhrady splátok, platieb nájomného. Samotné vyplňovacie zmenkové prehlásenie k zmluve č. D. ako samostatný zmluvný vzťah, uzavretý medzi žalobcom a žalovaným 1/, kde sa zmluvné strany výslovne dohodli, že na zabezpečenie záväzku leasingového nájomcu vyplývajúceho z leasingovej zmluvy č. XX/XXXXX bude použitá jedna bianko zmenka akceptovaná leasingovým nájomcom, ktorá neobsahuje zmenkovú sumu a dátum splatnosti zmenky. Zmluvné strany si súčasne dostatočne určito určili podmienky vyplnenia bianko zmenky ako zabezpečovacej zmenky, dostatočne určito bol určený aj kauzálny vzťah, ktorému sa poskytol zabezpečenie.

14. Pri námietke nepredloženia zmenky na platenie, odvolací súd poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré si v celom rozsahu osvojil ako dostatočné a správne.

15. K námietke, že v prehlásení absentuje údaj o zmenkovej sume, aké záväzky a do akej konkrétnej

výšky zmenka zabezpečovala, odvolací súd tak, ako súd prvej inštancie uviedol, že táto námietka je neopodstatnená. Predmetná dohoda o vyplňovacom práve k bianko zmenke obsahuje kauzálny zmluvný vzťah, ktorému sa poskytuje zabezpečenie, rozsah vyplnenia a spôsob, akým majú byť doplnené údaje. Pri vystavení bianko zmenky sa nedá predvídať, aká bude výška zabezpečovanej pohľadávky a ani určiť spôsob jej výpočtu. Zabezpečovaný zmluvný záväzok sa vyvíja, čiastočným plnením znižuje a môže sa meniť jeho obsah napr. v dôsledku porušenia zmluvných podmienok. Odvolací súd taktiež vyhodnotil dohodu o vyplňovacom práve k bianko zmenke za dostatočne určitú a v súlade so zákonom.

16. Z vykonaných dôkazov odvolací súd dospel k záveru, že zmenková suma pozostáva zo zostávajúcej časti žalobcovej pohľadávky voči žalovanému 1/ v sume 17.979,39 eur a po odpočítaní vo výške 2.336,80 eur. K poslednej námietke odvolateľov o jednotlivých čiastkových úhradách v celkovej výške 5.400 eur odvolací súd uviedol, že pre vydanie zmenkového platobného rozkazu je rozhodujúci stav ku dňu vydania zmenkového platobného rozkazu, pričom následné úhrady nemajú vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou bol zmenkový platobný rozkaz ponechaný v platnosti, potvrdil.

17. Okresný súd Bratislava V uznesením z 9. septembra 2015, č. k. 1CbZm 794/2015-58 uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 941,50 eur za námietky podané proti zmenkovému platobnému rozkazu.

18. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zmenkovým platobným rozkazom síce boli žalovaní 1/ a 2/ zaviazaní spoločne a nerozdielne na zaplatenie zmenkovej sumy, ale v zmysle ust. § 47 zmenkového a šekového zákona sa nestali nerozlučnými spoločníkmi. Zmenkový záväzok nie je ich spoločným záväzkom. Každý žalovaný je síce voči žalobcovi solidárnym dlžníkom, ale v súdnom konaní vystupuje každý sám za seba a každý je povinný zaplatiť súdny poplatok za námietky samostatne.

19. Na odvolanie žalovaného 2/ vec prejednal Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací a rozhodol uznesením z 28. novembra 2016, č. k. 1CobZm 37/2016-146 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

20. Svoje rozhodnutie odôvodnil totožne ako súd prvého stupňa, pokiaľ ide o spoločenstvo žalovaných vo vzťahu k povinnosti zaplatiť zmenkovú sumu v tomto prípade ide o solidárne spoločenstvo, ale v súdnom konaní vystupujú samostatne. Keďže nie sú nerozlučnými spoločníkmi, súd prvej inštancie správne uložil žalovanému 2/ poplatkovú povinnosť, preto napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

21. Okresný súd Bratislava V uznesením z 18. apríla 2016, č. k. 1CbZm 794/2015-121 uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť súdny poplatok 911,50 eur za podané odvolanie.

22. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalovaní 1/ a 2/ podali odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej, čím im vznikla povinnosť zaplatiť súdny poplatok. Žalovaní nie sú nerozlučnými spoločníkmi, a preto nie je možné v tomto prípade postupovať podľa § 2 ods.3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, ale každému bola uložená povinnosť samostatne.

23. Na odvolanie žalovaného 2/ vec prejednal Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia rozhodol uznesením z 28. novembra 2016, č. k. 1CoZm 38/2016- 148, ktorým napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

24. Rozhodol tak s odôvodnením, že na strane žalovaného boli žalovaní 1/ a 2/, ktorí podali námietky voči zmenkovému platobnému rozkazu. Je pravdou, že zmenkovým platobným rozkazom boli žalovaní zaviazaní spoločne a nerozdielne, avšak v konaní majú postavenie samostatných spoločníkov podľa § 91 ods. 1 O.s.p. Výplýva to zo skutočnosti, že v prípade, ak by námietky voči zmenkovému platobnému rozkazu podal iba jeden zo žalovaných, prejednávani by sa námietky iba voči tomuto žalovanému, voči druhému žalovanému, ktorý námietky nepodal by sa stal zmenkový platobný rozkaz právoplatným.

Preto súd prvej inštancie správne ustálil, že zmenkový záväzok žalovaných je voči žalobcovi solidárnym, ale v súdnom konaní každý vystupuje sám za seba. Preto v danom prípade nie je možné postupovať podľa § 2 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. Každý zo žalovaných má povinnosť zaplatiť súdny poplatok samostatne. Z uvedeného dôvodu napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

25. Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. novembra 2016, č. k. 1CoZm 36/2016-139 podali žalovaní 1/ a 2/ dovolanie. Žiadali napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť. Prípustnosť dovolania zdôvodnil podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p. a tým, že nesprávnym procesným postupom súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V dovolaní predovšetkým namietali, že na súde prvej inštancie ako aj na odvolacom súde preukázali, že podmienky na vedenie konania neboli splnené, lebo v priebehu konania uhradili sumy podľa zmenky, a preto táto mala byť zničená a žalobca mal vziať svoju žalobu späť.

26. Ďalej uviedli, že aj z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že žalovaný 1/ predložil bankové doklady o zaplatenie splátok po 500 eur, spolu 7 splátok. Žalovaný 1/ uhradil k 16. 06. 2016 spolu 18.979,40 eur, pričom bol zaviazaný zaplatiť 17.979,40 eur. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný 1/ k uvedenému dňu splnil svoj záväzok a žalobca bol povinný vziať žalobu späť a žalovanému doručiť potvrdenie o likvidácii zmenky.

27. Podľa názoru dovolateľov, odvolací súd mal vziať do úvahy nové dôkazy, v zmysle ust. § 213 ods. 2 O.s.p. odvolací súd môže doplniť dokazovanie aj vykonaním ďalších dôkazov, ktoré nenavrhli účastníci konania, za podmienok uvedených v § 120 ods. 1, tretej vety, alebo pri zisťovaní väd konania podľa § 212 ods. 3 O.s.p. Ak ide o konanie podľa § 120 ods. 2 O.s.p. odvolací súd vždy sám doplní dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov, aj keď to účastníci nenavrhli, ak ich nevykonal sám súd prvej inštancie. Keďže k jednotlivým úhradám došlo postupne v priebehu konania, účastník nemohol potvrdenia o nich označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvej inštancie. Súčasne mal súd nariadiť pojednávanie, nakoľko podľa § 214 ods. 1 písm. b/ O.s.p. odvolací súd nariadi pojednávanie vtedy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Dovolatelia, vzhľadom na uvedené, tvrdia, že konanie má procesné vady, ktorými došlo k zabráneniu možnosti žalovaným uplatniť svoje práva pred súdom.

28. Žalovaní 1/ a 2/ podali dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2016, č. k. 1CoZm 37/2016-146. Prípustnosť dovolania vyvodili z ustanovenia § 420 písm. f/ a súčasne aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Výslovili názor, že odvolací súd svoje rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení veci, čím následne došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Odvolací súd striktne vychádzal z ustanovení o zmenkovom a šekovom platobnom rozkaze, kde dlžník a aval sú zaviazaní spoločne voči veriteľovi, avšak v súdnom konaní vystupujú samostatne. Uvedené konštatovanie odvolacieho súdu posúdili ako nesprávne a aj konanie vo vzťahu k podaným námietkam voči zmenkovému platobnému rozkazu považujú za nesprávne z dôvodov uvedených nižšie.

29. Poukázali na skutočnosť, že napadnutým rozsudkom bola im uložená povinnosť spoločne a nerozdielne plniť žalobcovi, týmto rozhodnutím bola podľa dovolateľov založená ich pasívna solidarita /§ 511 ods.1 Občianskeho zákonníka/ a tak nerozlučné spoločenstvo v konaní vylučuje odlišné rozhodnutie voči jednotlivým žalovaným. K otázke legitimity sa vyjadril aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 1MCdo 7/2009, v ktorom sa okrem iného uvádza, že z hľadiska posúdenia správnosti mimoriadnym dovolaním napadnutého rozhodnutia oboch stupňov nižšieho stupňa v časti výroku o trovách konania, je rozhodujúce, či na strane žalovaných ide o spoločenstvo samostatné alebo nerozlučné. Dovolací súd v uvedenom rozhodnutí prisvedčil konštatovaniu v mimoriadnom dovolaní, že v prejednávanej veci je zrejmé, že medzi žalovanými mohlo vzniknúť iba samostatné spoločenstvo pasívne legitimovaných účastníkov konania, ktoré je charakterizované tým, že každý spoločník vystupuje voči druhej strane samostatne. Práva a povinnosti sú teda nezávislé od práv a povinností ostatných spoločníkov. Procesné dôsledky rozhodnutia sú samostatné pre každého spoločníka. Uvedené dôsledky vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, ktorý je samostatný a spoločenstvo je dané iba na procesnom základe /spoločného konania a spoločného rozhodnutia/.

30. Ďalej poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 129/2013 z ktorého jednoznačne vyplýva, že o nerozlučné spoločenstvo /§ 91 ods. 2 O.s.p./ ide vtedy, keď z hľadiska hmotnoprávneho je predmetom konania právo alebo povinnosť nedielnej povahy a treba, aby účinok rozsudku sa vzťahoval spoločne na všetkých účastníkov. Z ustálenej súdnej praxe judikátu R č.4/2004 platí, že odvolanie podané len jedným z dvoch žalovaných, ktorým bola uložená povinnosť plniť spoločne a nerozdielne, má odkladný účinok aj vo vzťahu k tomu žalovanému, ktorý odvolanie nepodal.

31. Súdny poplatok sa uhrádza v závislosti od povahy procesného spoločenstva poplatcov. Námiety súčasne podali obaja žalovaní spoločne jedným úkonom, spoločne uviedli dôvody, pre ktoré by mal byť zmenkový platobný rozkaz zrušený a spoločne vystupujú v celom konaní. Podľa názoru dovolateľov už táto skutočnosť popiera logiku úhrady dvoch súdnych poplatkov za jedno podanie na súd, poukázali pritom na ust. § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

32. Keďže boli podané jedny námiety na peňažné plnenie vyjadrené obom spoločne a nerozlučne zviazaným žalovaným jednou sumou, ide o procesné spoločenstvo žalovaných a splnenie poplatkovej povinnosti za námiety len jedným z nich. Domnievajú sa, že nie je možné považovať za spravodlivé, ak za jeden úkon sa vyžaduje niekoľko úhrad, pričom v danom prípade vôbec nejde o úhrady v nízkej sume, ale vo výške viac ako priemernej mesačnej mzdy v podmienkach Slovenskej republiky.

33. Tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu odporuje ustálenej súdnej praxi, ktorá vychádza z princípu spravodlivého konania, opierajúc sa o judikatúru Najvyššieho súdu SR žiadajú napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť.

34. Žalovaní 1/ a 2/ podali dovolanie aj voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2016, č. k. 1CoZm 38/2016-148. Prípustnosť dovolania vyvodzujú z ustanovenia § 420 písm. f/ a súčasne z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. nakoľko súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súčasne sa odvolací súd odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu. Odvolací súd mal nesprávne posudzovať konanie vo vzťahu k podanému odvolaniu voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie ako konanie, v ktorom žalovaní vystupujú samostatne a to napriek tomu, že rozsudkom boli zviazaní plniť žalobcovi spoločne a nerozdielne.

35. Dovolatelia v podstate argumentujú obdobne ako vo vyššie uvedenom dovolaní podanému proti uzneseniu z 28. novembra 2016, č. k. 1CoZm 38/2016-146. Poukazujú na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1MCdo 7/2009, 5Cdo 129/2013 a judikatúru R č.4/2004.

36. Vychádzajú z uvedenej judikatury Najvyššieho súdu SR, podľa ktorých, ak súd rozhodnutím zaviaže žalovaných plniť spoločne a nerozdielne, podaním odvolania jedného, účinky sa vzťahujú aj na druhého, z čoho podľa dovolateľov je aj v danom prípade možné deklarovať procesné spoločenstvo žalovaných a aj splnenie poplatkovej povinnosti za podanie odvolania len jedným z nich.

37. Vzhľadom na uvedené dovolatelia žiadajú uznesenie odvolacieho súdu zrušiť.

38. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len C.s.p.) po zistení, že dovolania podali včas účastníci konania, obaja zastúpení advokátom /§ 429 ods. 1 C.s.p./, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či napadnuté rozhodnutia a to rozsudok a dve uznesenia o poplatkovej povinnosti, proti ktorým podali dovolania, sú rozhodnutiami, proti ktorým je takýto mimoriadny opravný prostriedok prípustný.

40. Dovolaniami sú napadnuté potvrdzujúci rozsudok a potvrdzujúce dve uznesenia odvolacieho súdu. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej upravujú ustanovenia § 420 C.s.p. a § 421 C.s.p. a proti uzneseniu, ktorým sa konanie nekončí, upravuje

ustanovenie § 421 C.s.p.

41. V zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. možno podať dovolanie vtedy, ak rozhodnutie trpí niektorou z väd zmätočnosti, uvedené pod písm. a/ až f/. Ide o prípady: nedostatok právomoci súdu, nedostatok procesnej spôsobilosti, nedostatok spôsobilosti samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu, prekážka litispendencie alebo res iudicata, vo veci rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený súd a porušenie práva na spravodlivý proces.

42. Dovolací súd už neskúma ex offo, či odvolacie konanie netrpí uvedenými dôvodmi zmätočnosti. Dovolací súd je podľa § 440 C.s.p. viazaný dovolacími dôvodmi, čo súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu svojich práv.

43. V zmysle ustanovenia § 421 C.s.p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

44. Dovolacie dôvody dovolateľa vo svojom dovolaní proti rozsudku odvolacieho súdu vymedzili ustanovením § 420 písm. f/ C.s.p. K porušeniu práva na spravodlivý proces podľa dovolateľov malo dôjsť tým, že v priebehu konania došlo k úplnému zaplateniu uplatnenej pohľadávky, nakoľko žalovaný 1/ k 16. 06. 2016 uhradil celú zmenkovú sumu a odvolací súd túto skutočnosť nezohľadnil.

45. V súvislosti s touto námietkou dovolací súd predovšetkým poukazuje na ustanovenie § 471 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ktoré v špecifickom prípade aktivizuje starý procesný režim na konanie za tohto starého režimu začatého a prebiehajúceho aj počas účinnosti nového procesného režimu a to Civilného sporového poriadku. Takýto postup je odôvodnený v prípade, v ktorom zákonodarca určitý inštitút z právneho poriadku vypustil, preto je logické, že začaté konanie ohľadom tohto inštitútu sa dokončí podľa doterajšieho procesného predpisu. Ustanovenie /§ 175 O.s.p./, ktoré upravovalo konanie o zmenkovom platobnom rozkaze, Civilný sporový poriadok /ďalej len C.s.p./ neobsahuje, preto prechodné ustanovenie obsiahnuté v § 471 ods. 2 C.s.p. rieši postup súdu v prípade vydania a doručenia zmenkového platobného rozkazu za účinnosti O.s.p. a ďalšieho postupu v námietkovom konaní potom, ako nadobudol účinnosť nový procesný predpis C.s.p. V prejednávanej veci námietky dovolateľov obsiahnuté v dovolaní, súvisia s postupom súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu v námietkovom konaní a to v rozsahu a s následkami, ktoré v novom predpise už upravené nie sú, preto súdy oboch stupňov správne postupovali analogicky podľa starého procesného režimu aj pokiaľ ide o dokazovanie v námietkovom konaní.

46. Je potrebné prisvedčiť dovolateľom, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie vydal zmenkový platobný rozkaz, ktorým žalovaných 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne do troch dní zaplatiť žalobcovi požadovanú sumu a trovy konania, prípadne aby v lehote troch dní podali proti zmenkovému platobnému rozkazu námietky, ktoré musia obsahovať odôvodnenie. Žalovaní 1/ a 2/ podali námietky a ich podaním sa zmenkový platobný rozkaz nezrušil, ale sa odložila jeho právoplatnosť a vykonateľnosť a súd nariadil na prejednanie námietok pojednávanie. Po ich prejednaní súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom, ktorým v časti o zaplatenie zmenkovej sumy 500 eur zmenkový platobný rozkaz zrušil a vo zvyšku ho ponechal v platnosti. Takýto zjednodušený, rýchly a prísny spôsob uplatnenia nároku zmenkovým veriteľom v predchádzajúcom procesnom predpise v ustanovení § 175 O.s.p. zabezpečovala práve hmotnoprávna prísnosť zmenky. Ďalej platilo, že ani v odvolacom konaní súd neprejednával námietky, ktoré žalovaný nepodal včas proti zmenkovému platobnému rozkazu, okrem námietok procesného charakteru, ktoré sa týkali prekážok konania, ako napr. spôsobilosti byť účastníkom konania. Dovolatelia namietajú, že v priebehu konania postupne plnili a zmenkovú sumu

zaplatili. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že sa oba súdy podrobne zaoberali čiastočným zánikom uplatnenej zmenkovej sumy do vydania zmenkového platobného rozkazu t.j. v sume 500 eur a dostatočne a vecne správne odôvodnili, prečo sa následnými splátkami na zmenkovú sumu po vydaní zmenkového platobného rozkazu nezaoberali. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že súd v námietkovom konaní už nerozhoduje priamo o uplatnenom nároku na zaplatenie zmenky, lebo o ňom už rozhodol zmenkovým platobným rozkazom, ktorý je rozhodnutím v o veci samej a je aj titulom na výkon rozhodnutia. Predmetom námietkového konania je posúdenie, či zmenkový platobný rozkaz bol, alebo nebol vydaný po práve, a preto v konaní prihliada len na skutočnosti, ktoré sa stali do vydania zmenkového platobného rozkazu a z tohto pohľadu sa posudzuje opodstatnenosť včas podaných námietok. Obrana žalovaných, že povinnosť uloženú zmenkovým platobným rozkazom už v priebehu konania splnili, má povahu oznámenie, že súdne rozhodnutie bolo v lehote splnené. Prípadne túto námietku majú žalovaní 1/ a 2/ vzniesť v konaní o výkon rozhodnutia, pre ktoré platia rovnaké pravidlá, ako vo všetkých ostatných prípadoch výkonu súdnych rozhodnutí. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd konali zákonne, konania na oboch súdoch z uvedeného dôvodu nie sú postihnuté procesnou vadou, ktorou by bolo žalovaným porušené právo na spravodlivý proces.

47. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu netrpí vadou uvedenou v ust. § 420 písm. f/ C.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaných 1/ a 2/ odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C.s.p. ako procesne neprípustné.

48. Predmetom dovolacieho konania sú aj dve uznesenia, ktorým odvolací súd potvrdil dve uznesenia súdu prvej inštancie. V prvom prípade ide o uznesenie o zaplatení súdneho poplatku za námietky, podané proti zmenkovému platobnému rozkazu a v druhom prípade o uznesenie o zaplatení súdneho poplatku za odvolanie, podané proti rozsudku súdu prvej inštancie. Súdy oboch stupňov v odôvodnení rozhodnutí žalovaným 1/ a 2/ uložili poplatkovú povinnosť samostatne, napriek tomu, že obaja sú dlžníkmi solidárnymi.

49. Dovolatelia prípustnosť dovolania v oboch prípadoch vyvodzujú z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. a z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

50. Podľa ustanovenia § 420 spôsobilým predmetom dovolania môže byť rozhodnutie vo veci samej alebo rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prejednávanej veci bola žalovanému 2/ uložená poplatková povinnosť za podané námietky a poplatková povinnosť za odvolanie podané proti rozsudku súdu prvej inštancie. V oboch prípadoch nejde ani o rozhodnutia vo veci samej a ani o rozhodnutia, ktorými sa konanie končí. Vzhľadom na uvedené neboli splnené zákonom stanovené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 420 C.s.p.

51. Žalovaní prípustnosť dovolania proti uvedeným uzneseniam vyvodzujú aj z ustanovenia § 421 písm. a/ C.s.p., teda súbežne z dvoch dôvodov. Otázku, či prípustnosť dovolania možno vyvodzovať popri sebe z ust. § 420 C.s.p. a z ust. § 421 C.s.p. riešil veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení z 19. apríla 2017, sp. zn. 1 VCdo 2/2017. Veľký senát rozhodol, že nová právna úprava nevytvára dovolateľovi priestor na kumuláciu dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a § 421 CSP. Ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP.

52. So zreteľom na uvedené preto dovolací súd dovolania žalovaných proti obom napadnutým uzneseniam podľa § 447 písm. c/ C.s.p. odmietol ako procesne neprípustné bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaných dovolaní.

53. rozhodnutie o nároku o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 C.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.